

BÅTVIKMYRA

TO TUFTER FRA YNGRE STEINALDER

av Martine Lahti og Janne Oppvang

Kommune og fylke	Lødingen, Nordland
Askeladden ID	215479
Museumsnummer	Ts16146
Kulturminnetype/ strukturer	Boplass
Utgravningsleder	Mikael Cerbing
Feltledere	Ingvild Mjelde og Martine Lahti (GIS)
Feltmannskap	4 personer
Tidsrom	30.05 - 01.07.22
Dagsverk i felt	175 dv
Metode	Maskinell avtorving, konvensjonell steinaldergraving, sjakting
Avtorvet areal	283 m ²
Dv med maskin	8 dv
Utgravd areal (fordelt på lag)	Lag 1: 56.75 m ² Lag 2: 29.75m ² Lag 3: 1.5 m ²
Utgravd volum	4,4 m ³
Volum pr dagsverk	0,03 m ³
Hoh.	20-25 m
Funn	271 littiske funn
C14-dateringer	2932-2663 f.Kr. og 4553-3958 f.Kr.
Datering	Yngre steinalder

BAKGRUNNEN FOR UNDERSØKELSENE

Nordland fylkeskommune registrerte i 2015 to tilnærmet rektangulære steinaldertufter på Båtvikmyra i Lødingen kommune (Askeladden id 215479). Størrelsen på lokaliteten er 480 m². Tuft 1 ble målt til 6,5x7 i ytre mål, og med et indre areal på 21m². Det indre arealet hadde en tydelig avgrenset flate, med mindre markerte veggvoller. Ytre mål på tuft 2 var 6,5x7m og med indre areal på 12,8 m². Tuftene hadde mulig tegn til nedgravning. Det ble gravd åtte prøvestikk på lokaliteten. Kun ett av disse var positivt og det ble tatt i sentrum av tuft 1. Her ble det funnet ett flintavslag samt trekull som daterte lokaliteten til 2100-1900 f.Kr. Lokaliteten ble avgrenset med negative prøvestikk, terreng og prosjektplan. Tuftene lå like inntil en tykk myr, og det lot seg

ikke gjøre å prøvestikke her (Melsæther, 2016, s. 79-82).

BELIGGENHET

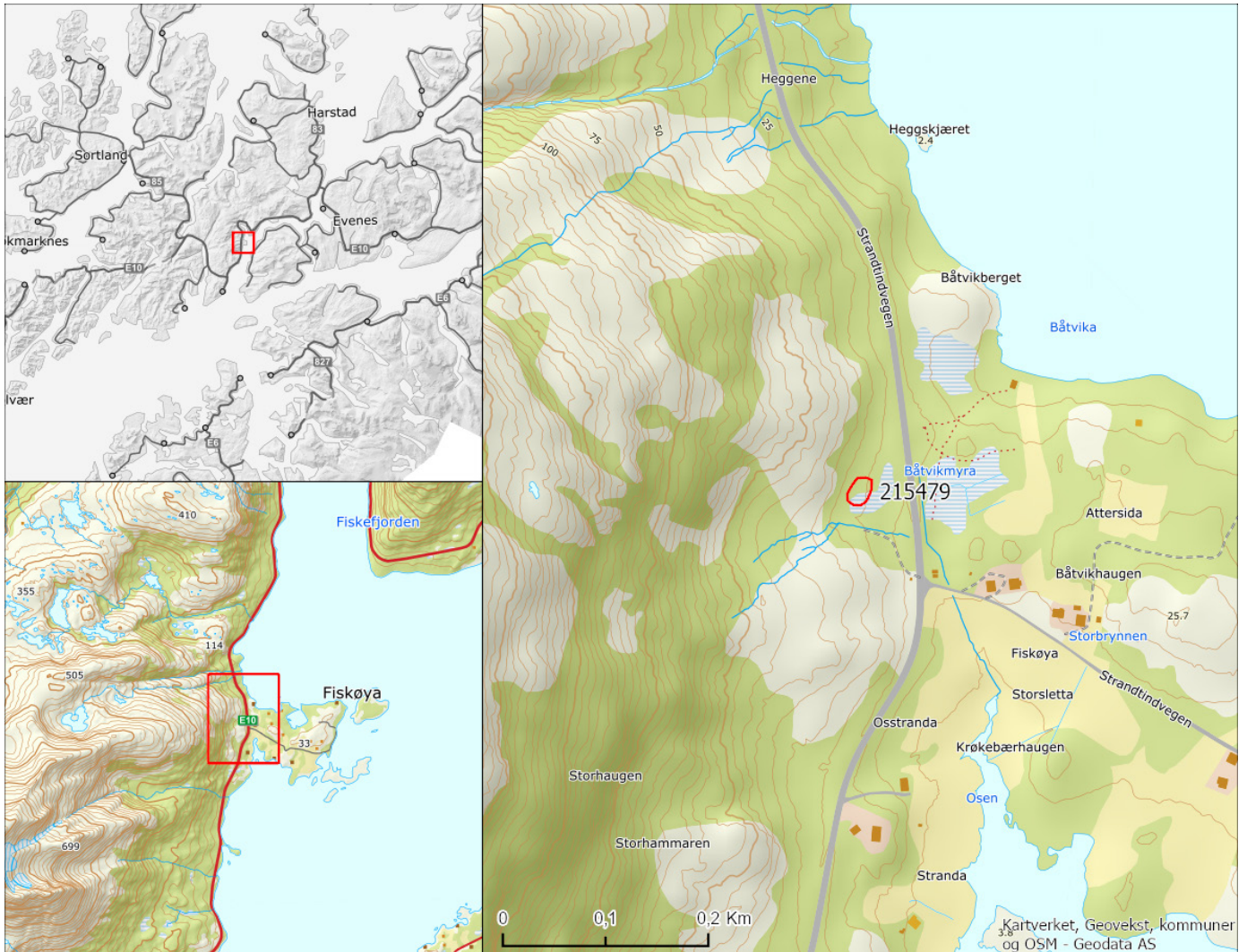
Båtvikmyra ligger i Lødingen kommune like sør for innløpet til Fiskefjorden, og vest for halvøya Fiskøya (Figur 1). E10 passerte ca 35 m øst for lokaliteten. Tuftene lå helt i fjellfoten til Strandtinden, og det er en markant stigning like i bakkant, vest for tuftene. I nord og sør er det mer steinete og ulendt. Lokaliteten ligger 20-21 m.o.h.

Lokaliteten ligger på en tørr grusrygg, bevokst av lyng og bjørketrær. Like øst for lokaliteten ligger en dyp myr på over 1 m som strekker seg ned mot hovedveien. I 2011 ble det registrert en tuftelokalitet på Fiskeøya med samme høyde som de på Båtvikmyra. Strandlinjen som ligger like ved tuftene, tyder på at det har vært et smalt og grunt sund mellom lokalitetene. Tuftene på Fiskeøya ville ligget på en øy (Melsæther, 2016, s. 80).

MÅLSETTING

PROBLEMSTILLING

Båtvikmyra hadde en datering til 2100-1900 f.Kr. Likevel ligger den på samme eller høyere høydenivå som eldre neolittiske lokaliteter. Lokaliteten kanderforseessom mertilbaketrukket fra strandsonen enn eldre lokaliteter. På Fiskøya er det registrert en tuft på samme høydenivå. Den er riktignok ikke datert, men kan kanskje sees i sammenheng med tuftene på Båtvikmyra. I bruksperioden gikk det et smalt sund mellom Hinnøya og Fiskøya, og kanskje kan det tenkes at lokalitetene skal relateres til nettopp dette sundet. Ga sundet gode vilkår for bosetting og utnyttelse av marine ressurser? Kan man si noe mer om hvilke ressurser man siktet mot? I tillegg var det ønskelig å se på bruken av husene, og hvorvidt dette var uttrykk for en mer langvarig bosetting eller om det heller var for kortere tid eller gjentatte besøk.

Figur 1 Oversiktskart, Båtvikmyra

PRIORITERINGER OG STRATEGIER

Strategien og prioriteringene ble planlagt og lagt opp etter resultatene fra registreringene. Ifølge prosjektplanen ble det lagt opp til maskinell avtorving av 200 m² og undersøkelse av 100 m². Begge tuftene skulle totalgraves, dette tilsvarer et areal på 98 m².

Ettersom den tykke myra gjorde avgrensning av lokaliteten vanskelig, var et av målene med avtorvingen rundt strukturene å få se nærmere på avgrensingen, samt se etter mulige aktivitetsområder. Deretter var hovedprioritet å totalgrave husene. I henhold til utgravningsplanen skulle disse først graves i to L-formede sjakter for å se etter stratigrafi og strukturer som eventuelt ikke var tydelig i plan. Deretter skulle disse utvides til sektorgraving, der vi først ville prioritere å undersøke 50% av begge husene, og så eventuelt utvide med ytterligere sektorer hvis det var tid..

Avslutningsvis skulle det graves en dypere sjakt gjennom husene for å sikkerstille at vi hadde fått kontroll på avgrensingen, men den planen ble av tidsmessige årsaker skrinlagt.

UNDERSØKELSESMETODE OG DOKUMENTASJON

FELTMETODE OG DIGITAL DOKUMENTASJON

Etter avtorving og opprens ble det først gravd fire L-formede sjakter med rutegraving på fordelt på begge husene. Dette for å se etter stratigrafi, mulig kollaps av veggvoller og andre strukturer, og på denne måten kunne planlegge den videre undersøkelsen bedre og fange om lagskifter. I første omgang ble det gravd i 5 cm mekaniske lag, men ble endret til 10 cm da det var tydelig at det ikke var noe stratigrafi å forholde seg til. Dette gjorde også at vi skrinla muligheten for

å kunne undersøke tuftene med single context-metode, og heller gikk for tradisjonell rutegraving og mekaniske lag. Videre ble det gravd ut to sektorer hver i hus 1 og 2. Det ble også åpnet noen kvadranter utenfor tuftene samt en sjakt i rydningsrøys id 21156 og steinsetting id 21163.

Etter avtorvingen ble det først mistenkt en tredje struktur, og det ble derfor åpnet ekstra i den sørvestlige delen av lokaliteten for å undersøke dette nærmere. Dette viste seg og ikke være noe. Det ble også nødvendig med to ekstra dager med maskin.

I utgravningsplanen ble det uttrykt bekymringer angående det å fly drone på grunn av strømledningene som gikk rett ved lokaliteten. Dette hadde lite til ingen påvirkning på dronen, og digital dokumentasjon gikk i henhold til rutinene.

PRØVEUTTAK

I forkant av undersøkelsene på Båtvikmyra var det ønske om å sette av en del tid til prøvetaking, og både prøver for makro, pollen, mikromorfologi og fosfat kunne være aktuelt, i tillegg til trekullprøver. Etter å ha sett lokaliteten, bevaringsforhold og vurdert tidsbruken, ble det klart at disse planene måtte begrenses. Det ble tatt ni trekullprøver for datering og to makroprøver for analyse av mulige makrofossiler. Kullprøvene ble tatt både i plan og i profil.

ERFARINGER

I all hovedsak fungerte metodene og prioriteringene godt. Det som kunne vært gjort annerledes er prioriteringen av L-sjaktene. Det ble brukt mye tid på disse, og det ble også brukt mye tid for å lage fotogrammetri av profilene. I ettertid viste det seg å ikke være nødvendig å fullføre, da 5 cm profiler på en slik steinalderlokalitet som Båtvikmyra, ikke viser noe stratigrafi. I stedet kunne vi ha gått rett på med ordinær rutegraving i sektorer, og kanskje rukket både å grave mer og ta flere prøver.

Som nevnt tidligere ble avtorvingen gjort maskinelt og delvis manuelt. Mange større steiner og vann fra myren kunne til tider skape utfordringer. Det ble gravd en dreneringssjakt i den nordøstlige delen av lokaliteten for å fjerne mye av vannet som samlet seg, i tillegg til at det lagt ut paller til å gå på. Dette fungerte godt.

OBSERVASJONER OG RESULTATER

På Båtvikmyra ble det undersøkt to rester etter hus, med tilhørende strukturer og kontekster. Før avtorvingen fremstod hus 1 (id 21050) og hus 2 (id 21070) som relativt like. Begge var tilnærmet rektangulære, uten tydelige voller og fremsto som ryddete forsenkninger i den tørre grusryggen. Under vil stratigrafiske forhold, hver av tuftene og strukturene relatert til disse bli gjennomgått. Videre vil resultatene av funn og prøver bli beskrevet.

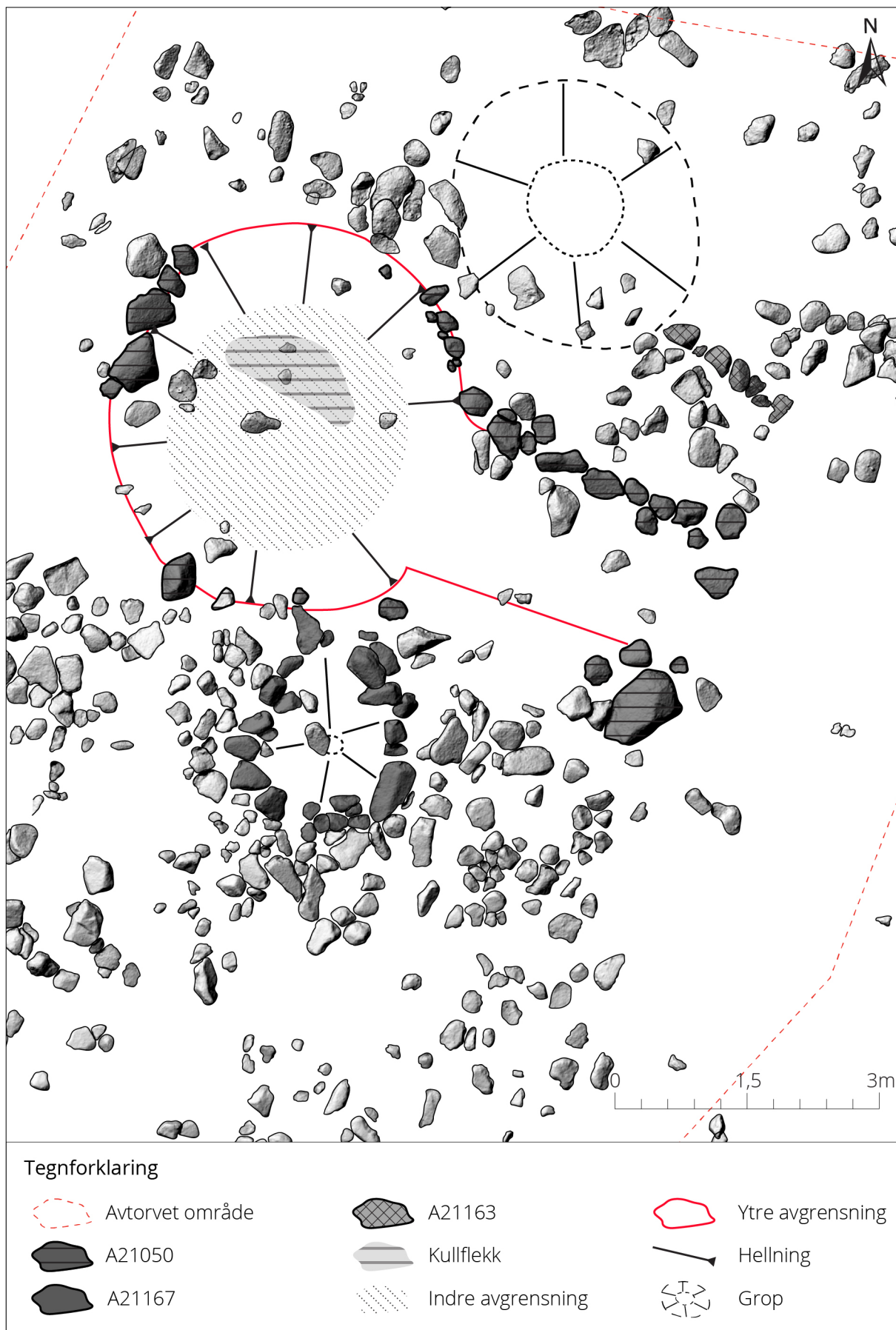
STRATIGRAFISKE FORHOLD

Over nesten hele lokaliteten var det en ensartet og svært enkel stratigrafi. Torvlaget hadde en tykkelse på omtrent 20 cm. Direkte under torven ble det avdekket et funnførende lag, som bestod av grus og sand iblandet en del stein, med sporadiske mindre kullkonsentrasjoner enkelte steder. Dette laget viste varierte fra lys til mørk brun med innslag av grått, og hadde en tykkelse på ca. 5–10 cm. Det funnførende laget var 7–8 cm tykt over det hele.

ID 21050: HUS 1

Hus 1 var det nordligste av de to husene. Strukturen ble tolket som en boligstruktur med et ryddet gulv som også var gravd inn i strandterrassen i bakkant. Gulvflaten var sirkulær med en diameter på 4,4 m, vises skravert på figuren (Figur 2 og Figur 3). Massene i strukturen besto i stor grad av grus, stein og sand med observasjoner av både kull og oker. I den nordre delen av strukturen var det en kullflekk på 63 x 45 cm (id 21204), denne tolkes som rester etter ildstedet og er markert i gulvet på tegningen. I bakkant, mot vest var det en bratt voll på litt over 1 m opp til den naturlige strandterrassen over. Mot nord og sør var hellingen noe svakere og minsket mot øst. På toppen av vollene lå det mye store og små steiner løst, og mye av dette har trolig rast ned fra den naturlige strandvollen, bortsett fra et par større steiner langs toppen som kan ha vært brukt som vekt på en teltduk eller lignende.

Mot øst var det relativt flatt, og her er det tolket inn et inngangsparti. Inngangspartiet fremstår som noe overdimensjonert og består av en 2,5 m lang flate østover, med en bredde på neste 2 m. Det kan heller tolkes som en ryddet passasje i undergrunnen, utenfor inngangspartiet.

Figur 2 Plantegning topp lag 1, hus 1, id 21050, Båtvikmyra

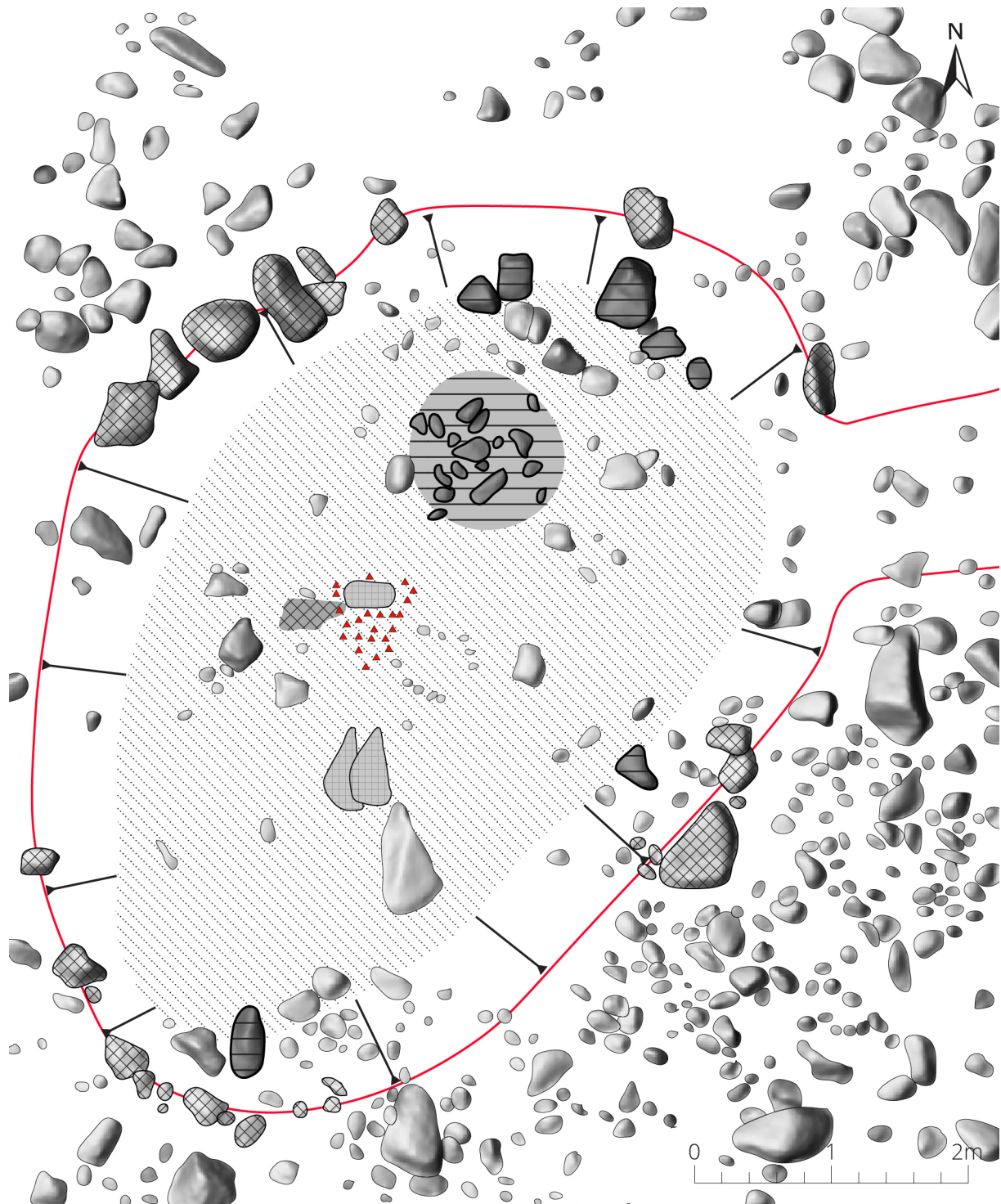
Figur 3 Planfoto topp lag 1 i hus 1, id 21050. Foto mot vest og mot hus 2, id 21070.

Rett nedenfor (øst for) strukturen skrår undergrunnen ned mot neste strandterrasse. Den nordøstre siden av inngangspartiet besto av en rekke steiner på 30-50 cm, nordvest-sørøst-orientert. Ytterligere en steinrekke ble observert ved siden av (id 21163), den består av syv steiner på opptil 30 cm i en rekke på 1,6 m, med lik orientering som den første. Tolkningen er usikker, men steinrekkene fremstår som konstruert fremfor å være naturlig.

Tilknyttet hus 1 lå det en rydningsrøys og en grop (id 21167 og id 21156). Gropa lå nordøst for hus 1 og fremsto som en tilnærmet sirkulær haug med stein på 2,6 x 2,3 m. Ett snitt i kanten (C21602) viste at det øverst kom frem et lag med sand, grus og småstein, mens det under kom større steiner. Strukturen tolkes som naturlig. Id 21167 lå sør for hus 1, og var en sirkulær steinsetting fylt med en haug av grus og sand på toppen. Målene på rydningsrøysen var 1,6 m x 1,5 m, og med en høyde på 15 cm. Dette tolkes som utkast fra huset i forbindelse med rydding, både fra da flaten i seg selv ble ryddet og fra rydding av gulvet i bosettingsfasen.

ID 21070: HUS 2

Etter opprensing ble gulvet i hus 2 målt til å være 5,7 x 4,8 med oval form. Ytre avgrensning ble satt 50-60 cm lengre ut, avgrenset av store steiner som lå på toppen av en svak helling ned mot gulvet (Figur 4 og Figur 5). Gulvet fremsto som en noe nedgravd ryddet flate, i størst grad i bakkant mot vest, og i mindre grad mot øst og mot den fortidige stranden. I det nordøstre hjørnet var det et inngangsparti, med en ryddet passasje gjennom veggvollen og ut mot stranden. Gulvlaget besto av tettpakket mørkebrun sand, med både grus og litt stein, det var også spredte funn av oker og kull i tillegg til konsentrasjoner av dette. I den nordre delen kom det frem et ildsted (id 21061) som fremsto sirkulært på overflaten, men ble mer rektangulært og 1,1 x 0,8 m stort etter graving. Dybden var ca. 20 cm, og omtrent halvparten ble gravd ut. Det var lite kull og skjørbrant stein i strukturen, og tolkningen som ildsted er noe usikker. Rett i bakkant var det et lite «søkk» i gulvet og det er usikkert om dette var naturlig, eller kunne ha noe med ildstedet å

Tegnforklaring

Stein	Stein, ytre avgrensning	Ytre avgrensning
Stein indre avgrensning	Kullflekk	Hellning
Ildsted?	Indre avgrensning	Flate steiner
Oker		

Figur 4 Plantegning topp lag 1, hus 2, id 21070.

Figur 5 Planfoto topp lag 1, hus 2, id 21070. Målestokken ligger omtrent midt i gulvet, ildstedet ligger foran og okerkonsentrasjonen ligger rett bak målestokken. Foto mot sør.

gjøre. I den midtre delen av strukturen lå det flere flate steiner og en konsentrasjon med oker rundt noen «vanlige» steiner på 30-40 cm (id 23222). Omrisset av okerkonsentrasjonen er tegnet inn i Intrasis i etterkant, på bakgrunn av beskrivelser i rutedokumentasjonen. Rett ved siden av okerkonsentrasjonen lå det en små steiner i en ring, disse lå i stor grad på overflaten og ble tolket som natur. Etter graving kunne det se ut til at den nordre delen av strukturen var mer ryddet enn den sørlige, og det kan ha vært litt ulik bruk av de to ulike delene.

Sørvest for strukturen lå det en ansamling med steiner (id 21364), ikke ulik id 21167 sør for tuft 1. Den var 2,7 x 2,4 m stor og 10 cm høy, og tolkes, i likhet med den andre røysen på lokaliteten, som en samling steiner fra ryddingen av gulvet i huset.

ANDRE STRUKTURER

Det siste området som ble undersøkt på lokaliteten lå sør for hus 2. Id 21172 var et område på kanten av strandterrassen der det var

færre steiner og det ble tolket som mulig ryddet. Det ble fjernet litt stein i overflaten, i håp om at strukturen skulle tre frem, men det ble bare mer utydelig. En tolkning som ble luftet i felt var at det kunne være et mulig båtopptrekk, men vi fant ikke noe som kunne støtte (eller avvise) denne teorien.

Nordøst for lokaliteten sto det en moderne høyspentstolpe. For å feste stolpen, hadde det blitt tatt løsmasser fra den nordre delen av lokaliteten, noe som har gitt skader i sikringssona. I massene rundt stolpen ble det funnet et fiskesøkke. Saken ble meldt videre til fylkeskommunen.

FUNNGJENNOMGANG

Funnmaterialet fra Båtvikmyra består av totalt 271 funn, katalogisert under museumsnummer Ts16146. Funnmaterialet for hus 1 og 2 er slått sammen i gjennomgangen, og mangelen på stratigrafi gjør at lagene er slått sammen under ett.

Materialet består av 50 % skifer (136 funn) og 22,5 % flint (61 funn). Videre er det 27 funn

av kvarts, noe som utgjør 10 %, og under 5 % hver av kvartsitt, pimpstein, bergkrystall, bergart, sandstein og chert (Tabell 1).

Tabell 1 viser fordelingen av materialet på både råstoff og gjenstandstyper. 81% av materialet er avfall etter redskapsproduksjon (44 % avslag og 37 % fragmenter). Videre består gjenstandsmaterialet av 4 % pimpstein (11 stk.), 4 % kniver, knivfragmenter og emner (11 stk.) og 3 % kjerner og råstoffblokk (8 stk.). Gjenstandstyper som utgjør 1 % eller mindre av materialet er: Spiss, spissfragmenter og emner (4 stk.), andre og usikre skiferartefakter (3 stk.), fiskesøkke og dregg (3 stk.), økser (3 stk.), stikkel og retusjerte avslag (3 stk.), knakke- og slipesteiner (2 stk.) og hele eller deler av bergkrystaller (2 stk.).

Avslags- og fragmentmaterialet er delt inn etter størrelse, og det er tydelig stor overvekt av de små stykkene under 2 cm (79%, 172 stk.). De tre stykkene som er over 5 cm, er alle i skifer. Utover disse er oppdelingen representativ for de ulike råstoffene.

Råstoff

SKIFER

Halvparten av materialet består av skifer (136 stk.) og skiferen er delt inn i ulike farger (Tabell 2). Rød og grå skifer utgjør 27,2 % og 28,7 % hver, og til sammen over halvparten av skiferen. Grønn skifer utgjør 21,3 % og skifer med uspesifisert farge 18,4 %. En liten andel skifer er av båndet type, rød med hvite bånd/flekker eller

	Bergart	Bergkrystall	Chert	Flint	Kvarts	Kvartsitt	Pimpstein	Sandstein	Skifer	Totalsum	%
Primærtvirket											
Avslag	3	3	2	28	23	8			44	111	40.96%
Avslag, bipolar				8						8	2.95%
Fragment		1		19	3	2		5	71	101	37.27%
Kjerne, bipolar		1		2	1	1				5	1.85%
Kjerne, rund				1						1	0.37%
Plattformavslag				1						1	0.37%
Stikkelavslag				1						1	0.37%
Sekundærbearbeid											
Avslag, retusjert		1		1						2	0.74%
Emne, kniv									2	2	0.74%
Emne, spiss									2	2	0.74%
Kniv, enegget									8	8	2.95%
Kniv, uviss									1	1	0.37%
Spiss									2	2	0.74%
Stikkel, midtstikkel						1				1	0.37%
Usikkert artefakt									3	3	1.11%
Meisel								1	1	2	0.74%
Øks									1	1	0.37%
Verktøy og råstoff											
Bergkrystall, hel		2								2	0.74%
Knakkestein						1				1	0.37%
Råstoffblokk									1	1	0.37%
Slipestein	1									1	0.37%
Pimpstein, slipt							11			11	4.06%
Fiskesøkke	3									3	1.11%
Totalsum	7	8	2	61	27	13	11	6	136	271	
%	3%	3%	1%	23%	10%	5%	4%	2%	50%	100%	

Tabell 1 Oversikt over alle funn fra Båtvikmyra, delt inn etter råstoff og gjenstandstyper.

Skifer	Båndet	Grønn	Grå	Rød	Uspesifisert	Totalsum	%
Annen gjenstand				1		1	1%
Avslag	2	11	13	13	5	44	32%
Emne kniv, enegget					1	1	1%
Emne kniv			1			1	1%
Emne, spiss			1		1	2	1%
Fragment	1	15	18	22	15	71	52%
Kniv, enegget	3	2	3			8	6%
Kniv, uviss					1	1	1%
Råstoffblokk			1			1	1%
Spiss				1		1	1%
Usikkert artefakt/objekt		1			2	3	2%
Meisel			1			1	1%
Øks			1			1	1%
Totalsum	6	29	39	37	25	136	100%
%	4%	21%	29%	27%	18%	100%	

Tabell 2 Oversikt over skifergjenstander fra Båtvikmyra.

hvit med røde bånd/flekker. I alle fargevariantene finnes det både redskap og avfallsmateriale. Det foreligger også flere emner. 32,4 % av skiferen er avslag og hele 52,2 % er fragmenter, kun to avslag og to fragmenter er slipt. De spesifikke gjenstandstypene vil omtales senere.

FLINT

Flintmaterialet (61 stk.) er også delt inn etter farger, kun i to av fargekategoriene (Grå og Mørk fin) er det funn av mer enn bare enkeltavslag og fragmenter (Tabell 3). Grå er den vanligste varianten, ofte referert til som «strandflint». Varianten er såpass lite unik at det ikke er mulig å si om materialet kommer fra samme knoll. Mørk

fin er en veldig finkornet flint av høy kvalitet, og disse funnene kan komme fra to ulike kjerner, en rundkjerne og en bipolar. Det er også funn av bipolare avslag, retusjerte avslag, plattformavslag og stikkelavslag i flint.

En del funn har havnet under kategorien uspesifisert. Dette betyr at de er brent slik at det ikke er mulig å se hvilken farge og kvalitet flinten opprinnelig har hatt. Totalt er 23 funn (27 %) varmpåvirket og de aller fleste såpass mye at de er uspesifisert. 16 av de 61 funna i flint har cortex (21 %), de aller fleste av disse har kun litt cortex.

Flint	Bryozo	Fin mørk	Grå	Heterogen	Lys fin	Mørk fin	Uspesifisert	Totalsum	Cortex
Avslag	2	1	16		5	1	3	28	6
Avslag, bipolar	1		3		2	1	1	8	4
Avslag, retusjert			1					1	
Fragment			2	1	2	4	10	19	3
Kjerne			1			1	1	3	
Kjerne, bipolar			1			1		2	2
Kjerne, rund							1	1	
Plattformavslag						1		1	1
Stikkelavslag						1		1	
Totalsum	3	1	23	1	9	9	15	61	16
%	5%	2%	38%	2%	15%	15%	25%	100%	26%

Tabell 3 Oversikt over flintgjenstander fra Båtvikmyra.

KVARTS, KVARTSITT, BERGKRSTALL OG CHERT

Totalt 27 funn er av kvarts hvorav det er 23 avslag, tre fragment og én bipolar kjerne. To avslag har rester etter vannrullet overflate og er trolig åpningsavslag og fra en liten strandknoll. Det er også observert kvarts med fasetter.

Flesteparten av de 13 kvartsittfunna er av den helt finkornede typen, med innslag av et mer blandet råstoff. Materialet inneholder en stikkel, produksjonsrester og en bipolar kjerne. Av bergkrystall ble det gjort åtte enkeltfunn, hvorav to er små hele eller deler av en krystall. I tillegg er det fragment, avslag både med og uten retusj og en bipolar kjerne. Det ble kun funnet to avslag av chert, begge i en grå variant.

PIMPSTEIN, BERGART OG SANDSTEIN

Det var en god del pimpstein på lokaliteten, men kun de slipte er samlet inn, totalt elleve stk. Bergartsmaterialet består av åtte enkeltfunn: én slipestein, tre fiskesøkker, ett anker/dregg og noen avslag. I tillegg er det funnet én meisel og to fragment i sandstein, der det er usikkert om de to fragmentene faktisk er produksjonsavfall, eller om de bare er natur.

Gjenstander**KNIVER, KNIVFRAGMENTER OG EMNER**

Totalt ble det funnet elleve hele eller deler av skiferkniver i ulike farger (Tabell 2). Materialet er ikke forsøkt sammenføyd, men to av fragmentene (Ts16146.39 og 40) hører trolig sammen og er deler av en liten enegget kniv.

Totalt ni gjenstander/fragmenter kan gjenkjennes som eneggede kniver, hvorav tre er hele kniver og én er nesten hel, men i mange deler (regnet som én i gjennomgangen). Materialet representerer trolig maks åtte ulike kniver, men trolig færre da flere av fragmentene kan komme fra samme kniv.

De tre hele knivene (Ts16046.194, 196 og 207) er ulike (Figur 6). To er av båndet skifertypen, der den ene har tydelige røde og hvite bånd, mens den andre er rød med hvite innslag (flekker). Den siste er grå og skiller seg ut både ved å være større enn de to andre, og ved å være hugget i stedet for slipt rundt skaft og rygg, mens de to båndete knivene er slipt på alle flater.

Målene på de tre hele knivene er mellom 8,2 – 12,7 cm i lengde og 2,4 – 5,5 cm i bredde/største

mål. Bladene er 5,8 – 6,6 cm lange og håndtakene 3,2 – 4,3 cm. Den «flekke» kniven (Ts16146.194) har en butt avrundet form, med konveks rygg og konkav overgang til skaftet. Selve skaftet er smalt og vinklet med ca. 50 grader i forhold til ryggen. Bladet er svakt konvekst, men fragmentert, kun et lite parti viser at eggen er slipt fra én side.

Den grå kniven (Ts16146.196) har også et rundt preg fordi både ryggen og bladet er konvekse. Eggen er slipt til fra begge sider og den ene siden er flatslipt, mens resten av kniven kun er hugget og ikke slipt. Overgangen mellom skaft og rygg er konkav. Det samme er overgangen mellom skaft og blad, men selve skaftet er relativt rett. Vinkelen mellom rygg og skaft er ca. 20 grader.

Den stripete kniven (Ts16146.207) er mer avlang i formen. Bladet er svakt konvekst og møter ryggen i en liten odd. Eggen er slipt til fra begge sider helt opp til denne tuppen. En liten knekk markerer overgangen mellom blad og skaft. Selve skaftet er smalt og smalner av mot enden. Overgangen mellom rygg og skaft er ikke

Figur 6 Ts 16146.194, 196 og 207. Hele skiferkniver fra Båtvikmyra.

tydelig markert, vinkelen er ca. 10 grader i svakt konkav linje. Hele kniven er fint slipt med fasett langs ryggen.

SLIPEREDSKAPER

Det ble samlet inn elleve pimpsteiner med slipespor. Pimpsteinene er generelt ganske små, de fleste måler 1,9 – 3,5 cm i lengde og 1,3 – 2,4 i bredde, kun en er større og måler 6,4 x 4,6 cm. De fleste har ett slipespor, et par har slipespor på flere sider, en har slipespor i kryss på én side (Figur 7) og én har en slipt flate. Tre av pimpsteinene har slipespor som er avrundet i bunn og én har tydelig avsmalnende slipespor. Sistnevnte har trolig vært brukt til å slipe opp en egg, de første kan ha vært brukt til egg eller pilskaft. De øvrige har trolig hatt samme funksjon, men hadde litt mer udefinerbare slipefurer.

Det ble også funnet en slipestein på Båtvikmyra. Den er fragmentert med slipeflate på en side, slipt ned slik at den fremstår som svakt konkav. Steinen er 11,8 x 6,7 cm stor og i bergart.

KJERNER, KJERNEPREPARERING OG RÅSTOFF

Av de seks kjernene er fem bipolare, sammen med de 8 bipolare avslagene viser de til bruk av bipolar teknikk på lokaliteten. Kjernene er i ulike råstoff og lite standardiserte med uregelmessig form, avslagene er kun i flint. En av de bipolare kjernene er helt oppbrukt og to har litt cortex igjen, mens fire av de bipolare avslagene har også rester av cortex. Størrelsen

Figur 7 Ts 16146.128 pimpstein med slipespor i kryss.

Figur 8 Ts16146.31. Slipt fragment i skifer, mulig midtfragment av en spiss og Ts 16146.199 - emne til en spiss eller liten dolk.

på de bipolare kjernene er 1,2 – 3,1 cm i lengde og 0,7 – 2,6 cm i bredde. Den siste kjernen er en rundkjerne i grå flint. Den er liten, kun 1,2 x 1 cm stor og fremstår som oppbrukt. Litt avvikende til dette er det også funnet ett plattformavslag.

Det ble funnet en stor råstoffblokk, den måler 19,5 x 12,5 cm, er av skifer og er formet som et stort avslag. Både størrelsen og tykkelsen tilsier at den mulig kunne formes til en gjenstand (kniv eller spiss). Det ble også funnet to små biter av hele bergkrystaller.

SPISSER, SPISSFRAGMENTER OG EMNER

Det er få prosjektiler fra denne lokaliteten; ett midtfragment av en spiss og to emner. De er alle vanskelig å bestemme sikkert typologisk. Spissfragmentet Ts16146.31 er slipt over hele med ryggfasett på en av sidene (Figur 8). Det er knekt i begge ender, men ser ut til å være fra en liten spiss, hvilken type er usikkert da den er veldig fragmentert. Fragmentet er 2,4 x 0,7 cm stort og 0,25 cm tykt og er laget på rød skifer.

Det ene emnet (Ts16146.199) er tilnærmet helt og hugget, men ikke slipt. Det ser ut til å ha spaltet på langs under huggingen og kan derfor ha blitt forkastet (Figur 8). Emnet kan ha vært tenkt som en liten dolk eller spiss og er 8,2 x 2,5 cm stort og 0,8 cm tykt. Skiferen har mistet sin opprinnelige farge (uspesifisert). Sidekantene er

Figur 9 Ts 16146.203 "annen gjenstand" tolket som del av et søkke eller et hengesmykke.

svakt konkave i den ene enden og svakt konvekse i den andre, en form som kan peke mot at det skulle bli en dolk, men til dette er den veldig liten. Størrelsen peker heller mot en pil, og formen kan også være tenkt som en bladformet spiss. Det andre emnet er kun et fragment, trolig en uferdig odd som har knekt før den var ferdig slipt. Dette fragmentet er 1,3 x 0,8 cm stort og 0,3 cm tykt og laget på grå skifer.

ANDRE SKIFERARTEFAKTER

Tre gjenstander i skifer var såpass fragmentert at det var vanskelig å se hva slags redskap de har vært del av. De er alle slipt og fremstår som mer enn bare fragmenter fra produksjonsprosessen, og derfor lagt inn som usikre artefakter. To er registrert som fragmenter fra en egg. På det første fragmentet er eggen fint slipt og er 1,2 x 1,2 cm stort og 0,3 cm tykt. Dette kan, ut ifra størrelsen og formen, være fra en spiss. Det andre fragmentet viser en egg som er slipt til på hele den ene siden, men kun ved eggen på motstående side der resten av flaten er ubehandlet. Størrelsen er 2,9 x 1,3 cm og tykkelsen 0,2 cm. Dette kan tolkes som at fragmentet kommer fra en kniv. Det siste fragmentet er mer usikkert, det har slipte overflater og rektangulært tverrsnitt, men ingen rester etter egg. Det rektangulære tverrsnittet kan peke mot at det har vært en kniv eller en øks. Størrelsen er 2,2 x

1,5 cm og tykkelsen 0,65 cm.

En gjenstand er registrert i katalogen som «annen gjenstand» (Ts16146.203) (Figur 9). Gjenstanden er knekt og er kun et proksimalfragment med motstående innhakk symmetrisk plassert. Tverrsnittet er rektangulært, og det er ingen rygger på flatsidene. Kantene er slipt avrundet og noe fasettert. Dette kan være tangen på en pil, men man ville da forvente at det var rygger på flatsidene eller at det var agnorer ved hakkene. Sidekantene er avrundede, der man på en pil ville forvente at de var skarpe. Vår tolkning av denne gjenstanden er at den er opphengs delen på et lite søkke eller et hengesmykke, der innhakkene har vært brukt som feste til oppheng.

FISKESØKKER OG DREGG

Det ble funnet tre fiskesøkker i bergart på lokaliteten. Alle har furer som trolig er hugget og ikke slipt. Det ene har tydelige furer i kortendene og kun svake spor rundt langsiden. Størrelsen er 8,2 x 6,9 cm. Det andre tydelige furer rundt hele søkket og er 9,9 x 8,1 cm stort. Det siste er veldig fragmentert og måler 8,3 x 7,3 cm.

Det ble også funnet en gjenstand i bergart tolket som en dregg ved hus 2. Denne er registrert som et fiskesøkke/tyngde. Dette er en stor stein på 23,5 x 9,5 cm med dype furer rundt den smaleste delen, nært den ene kortsiden. Denne furen fremstår som dobbel og svært nedslitt (furene er dype) (Figur 10), men det kan også

Figur 10 Ts16146.211, mulig dregg eller stort fiskesøkke.

ha vært en fure langsmed langsiden. Steinen er forvitret, slik at det vanskelig å si sikkert om det er et artefakt eller om det er natur.

ØKSER

Det ble samlet inn to økser fra lokaliteten, den ene kan betegnes som en meisel. Den er i porøs sandstein og har mistet formen noe, men ser ut til å være slipt med tverregg og et rektangulært tverrsnitt. Den frem står som hel og 2,3 x 1,1 cm stor. Den andre øksa er av fragmentert grå skifer og består av et nakkefragment på 7,9 x 3,4 cm. Nakkepartiet er slipt over hele flaten med en fasett og en noe spiss nakke. Tverrsnittet er muligens rektangulært, men det er vanskelig å si da den er så spaltet/fragmentert. Bruddflaten mot midten av øksa har et lag med urenheter eller innblanding av annet råstoff som trolig har forårsaket spaltingen. Dette kan observeres som lyse striper i råstoffet andre steder på øksa.

STIKKEL OG RETUSJERTE AVSLAG

Stikkelen som er registrert er veldig usikker, den er en midtstikkel i grovkornet kvartsitt på 3 x 2 cm, men både gjenstandstype og råstoff er noe usikkert. Det er i tillegg registrert ett mulig stikkelavslag i flint. De to retusjerte avslagene har begge konveks kantretusj, men er i henholdsvis bergkrystall og flint. Størrelse på de er mellom 1,3 – 2,9 x 0,8 – 1,6 cm.

KNAKKESTEINER

Til slutt ble det funnet en knakkestein (TS 16146.26). Den er liten, avrundet og ligger godt i hånden. Den har mulige spor etter knakking på den bredeste langsiden. Knakkesteinen er i en blandet kvartsittvariant som gjør det vanskeligere å se hva som er spor etter bruk og hva som er naturlig forvitret. Steinen er 4,9 x 3,6 cm stor.

ANALYSE

PRØVER

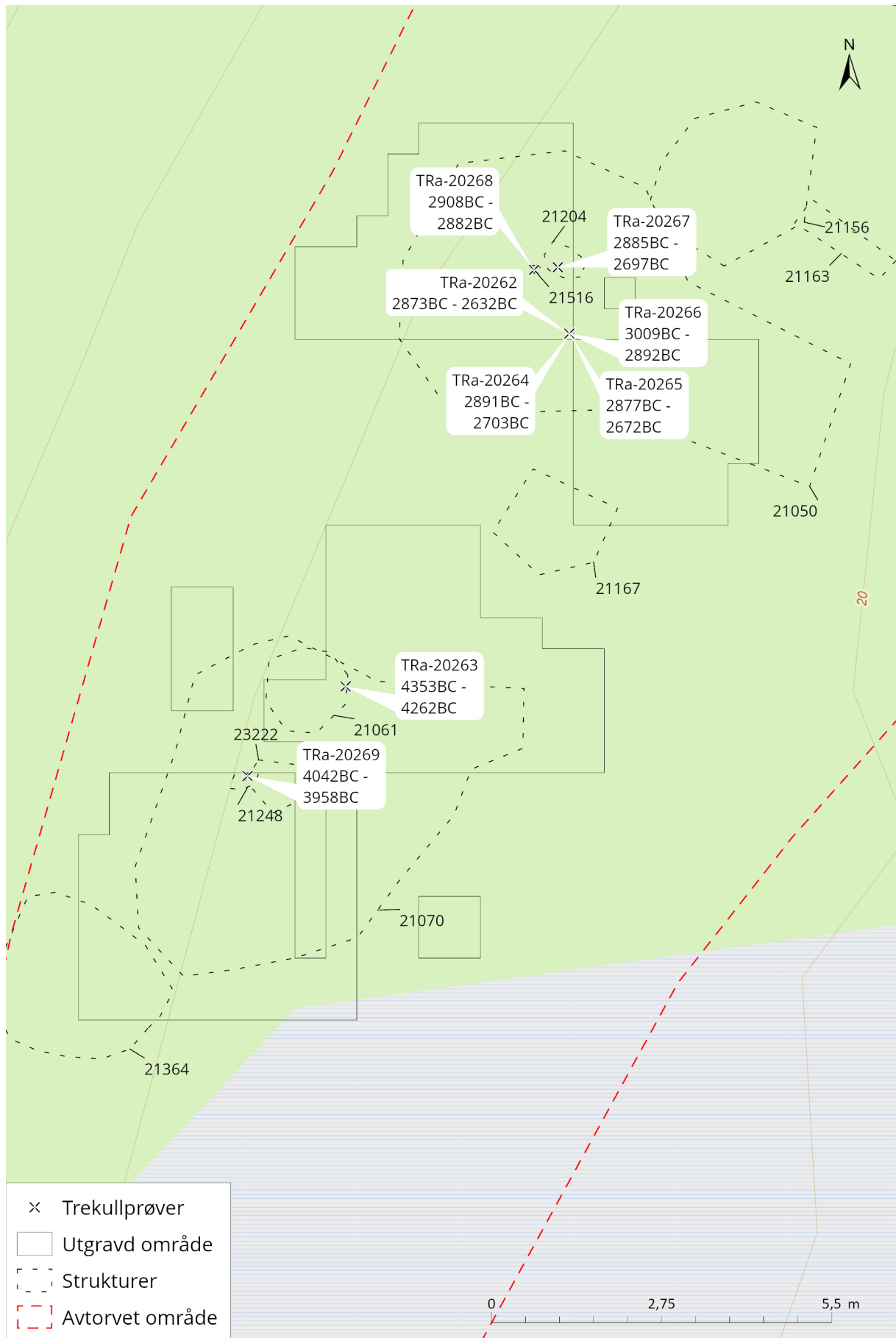
Totalt ble det tatt 11 prøver over hele lokaliteten. Av disse prøvene var to makrofossilprøver, mens de resterende prøvene var kullprøver. Av makrofossilprøvene så ble begge prøvene tatt fra hus 2, en fra ildstedet (id 21061), den andre fra en okerkonsentrasjon (id 23222) like sør for ildstedet. Det ble tatt ut fosfatprøver, men disse ble ikke prioritert for analyser og kassert.

Trekullprøver

Av de 9 kullprøvene som ble tatt så var det bare en som ikke ble sendt til analyse. De to eldste dateringene er begge fra hus 2, en prøve fra ildstedet er datert til 4353-4323 f.Kr. og en prøve fra kullflekk ved siden av okerkonsentrasjonene er datert til 3996-3958 f.Kr. Resten av prøvene er tatt fra hus 1, blant

Museumsnr	Nat.vit.	Intrasis ID	Funnkontekst	Prøvetype	Datert materiale	C14 alder	Kalibrert alder (94,4%)
Ts16146.215	TRa-20262	PK21499	Bunn lag 2, fra kullflekk (21496)	Trekull	2 pieces Pinus sp., alkali residue	4150 +14/-14 BP	2783-2663 BC
Ts16146.216	TRa-20263	PK21246	Lag 2, fra ildsted (21061)	Trekull	4 pieces Pinus sp., alkali residue	5468 +16/-16 BP	4353-4323 BC
Ts16146.218	TRa-20265	PK21498	Lag 2, fra kullflekk (21498)	Trekull	Pinus sp. - 3 pieces	4167 +13/-13 BP	2814-2672 BC
Ts16146.217	TRa-20264	PK21497	Lag 1, fra kullflekk (21496)	Trekull	Pinus sp. - 3 pieces	4208 +14/-14 BP	2806-2754 BC
Ts16146.219	TRa-20266	PK21500	Topp lag 3, fra kullflekk (21496)	Trekull	Pinus sp. - 3 pieces	4320 +14/-14 BP	2932-2892 BC
Ts16146.220	TRa-20267	PK21213	Lag 2, fra kullflekk (21204)	Trekull	3 pieces Pinus sp., alkali residue	4189 +14/-14 BP	2810-2747 BC
Ts16146.221	TRa-20268	PK21522	Lag 2, fra kullflekk (21516)	Trekull	Pinus sp. - 3 pieces	4265 +14/-14 BP	2908-2882 BC
Ts16146.222	TRa-20269	PK21253	Lag 2, fra kullflekk (21248)	Trekull	Salix /Populus sp. - 1 piece	5180 +15/-15 BP	3996-3958 BC

Tabell 4 Kullprøver med datering fra Båtvikmyra

Figur 11 Kart over lokaliteten, med dateringer

annet en serie fra profilen sentralt i gulvet. Det øverste laget i serien (Ts16146.217) dateres til 2806-2754 f.Kr. og det nederste (Ts16146.219) til 2932-2892 f.Kr. Prøvene imellom er innafor dette tidsrommet. En prøve fra ildstedet dateres til 2810-2747 f.Kr. og en prøve fra kullflekken ved siden av 2908-2882 f.Kr.

Hus 1 er yngst, med datering til 2932-2663 f.Kr., hus 2 er litt eldre med datering til 4353-3958 f.Kr. (Figur 11)

Makrofossilprøver

Det ble tatt to makroprøver, og begge to ble sendt til analyse etter de var flotert. Det viste seg å være lite makrofossiler i prøvene, og de besto stort sett av trekull. Det var ikke mulig å få nå informasjon om vegetasjon eller materialbruk på lokaliteten (Halvorsen, 2023).

FUNN

Funnspredning

Det ble utnyttet mange ulike råstoff på lokaliteten og Figur 12 viser spredningen av disse. Funn av sandstein skiller seg ut, der alle (med ett unntak) er funnet i hus 2 og ligger samlet. Trolig er dette rester etter en enkelt hendelse.

I hus 1 lå alle funnene mer spredt utover gulvflaten (Figur 12). I de to utgravde områdene er det kun mot nord at avgrensingen av strukturen sammenfaller med funnspredningen, men her var også nedgravningen størst. Mot vest og sør avgrenses ikke funnene av den tolkede veggen. Spredningen av skifer skiller seg litt fra de øvrige råstoffene, og var mer sentrert mot midten av strukturen. Også i dette huset var det mindre skifer i området rundt det mulige ildstedet, men skifermengden i hus 2 er tydelig større enn i hus 1, funnene var også mer konsentrert i den indre delen av strukturen (Figur 13). Sentralt i gulvet ble det funnet to kniver og lokalitetens eneste spiss. Ytterligere to kniver lå mot inngangspartiet der det også ble funnet et usikkert artefakt og en øks. Mot nord og vest ble det funnet to emner til kniver i den ytre avgrensingen av strukturen, og sør for inngangspartiet lå det en kniv og to usikre artefakter rett utenfor avgrensningen. Fiskesøkket ble funnet i området mellom de to strukturene, men ble relatert til hus 2 i felt.

Rundt det mulige ildstedet ble det funnet rester av en hel bergkrystall, men også en kjerne

(Figur 14). I området ved den vestre veggen lå det en pimpstein, en knakkestein og to stikler. I det sørøstre området, ved inngangen lå det en samling med pimpstein, en øks og en kjerne. Også her både innenfor og utenfor avgrensingen. Et lite antall flint viser varmepåvirkning, og disse ble funnet i tilknytning til det mulige ildstedet (Figur 15).

I hus 2 lå skiferen inn mot veggene i strukturen, særlig i den sørvestre delen. De øvrige råstoffene var mer spredt, men med en ansamling rundt ildstedet. Spredningen av skiferartefaktene (Figur 13) viser at det ble funnet lite skifer rundt ildstedet, og ingen skiferredskaper. To kniver ble funnet midt i gulvet, de to siste lå inntil strukturavgrensningen. Det sammen gjorde øksa, spissemnet og det mulige hengesmykket. Utenfor og sør for hus 1 ble det funnet en råstoffblokk og ett emne til en spiss. Redskaper i andre råstoff enn skifer var spredt litt mer utenfor strukturens avgrensing (Figur 14). Sentralt i gulvet ved ildstedet lå det et fragment av en hel bergkrystall og en pimpstein lå i inngangspartiet mot øst. Resten av redskapene, pimpsteiner, fiskesøkke, slipestein og en kjerne, lå utenfor strukturens ytre avgrensinger, fiskesøkket ble funnet i et område som ikke ble gravd ut, nord for strukturen. Den mulige dreggen (fiskesøkket) lå sør for strukturen og i hellingen ned mot det som kan ha vært strandlinjen. Slipesteinen ble funnet rett ved siden av inngangspartiet, og kjernen ble funnet nord for huset sammen med en liten andel avslag. Materialet her var heterogent og tyder ikke på at det har vært en enkelt knakkeepisode. En liten andel av flintmaterialet var varmepåvirket og spredningen passer godt overens med plasseringen av ildstedet (Figur 15).

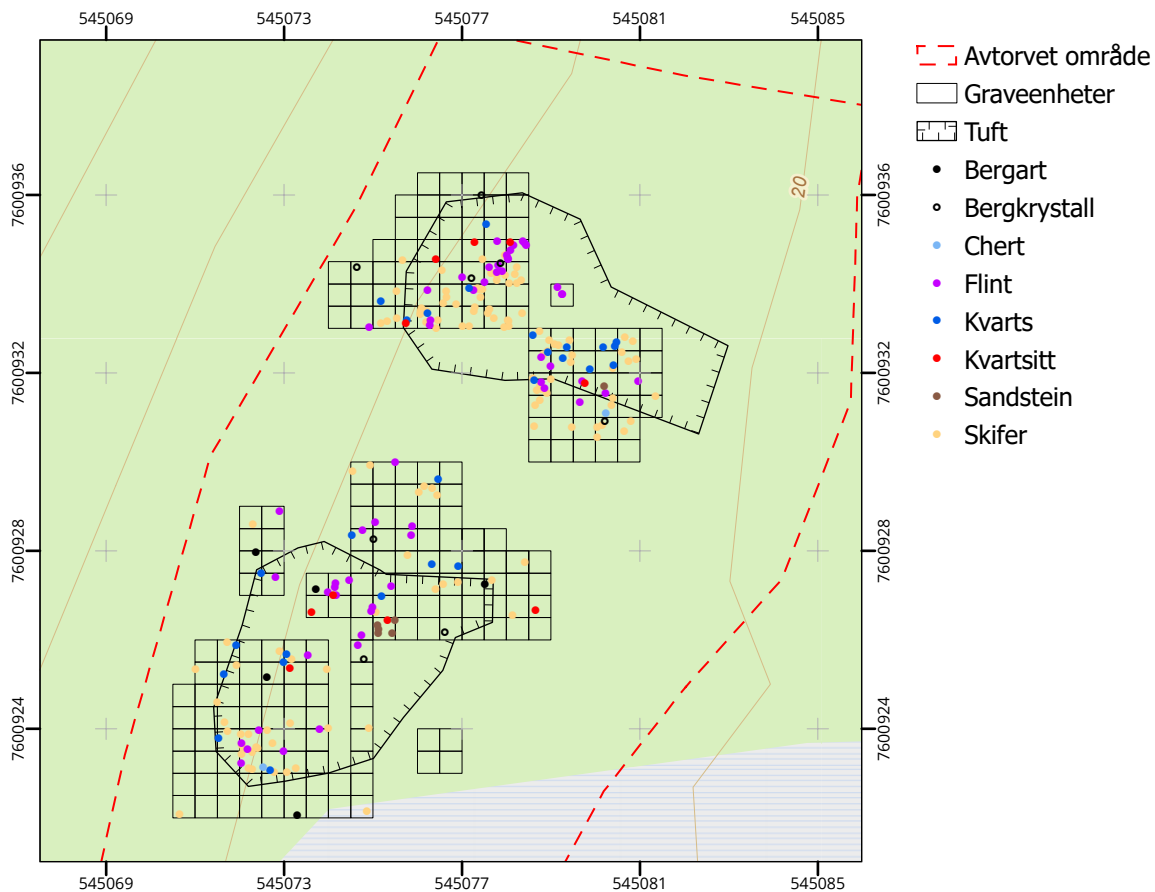
Til sist ble det funnet ett fiskesøkke utenfor feltet. Dette ble funnet i et omrota område der det var gravd for å sette opp en høyspentstolpe.

Gjenstandsmaterialet og råstoffbruk

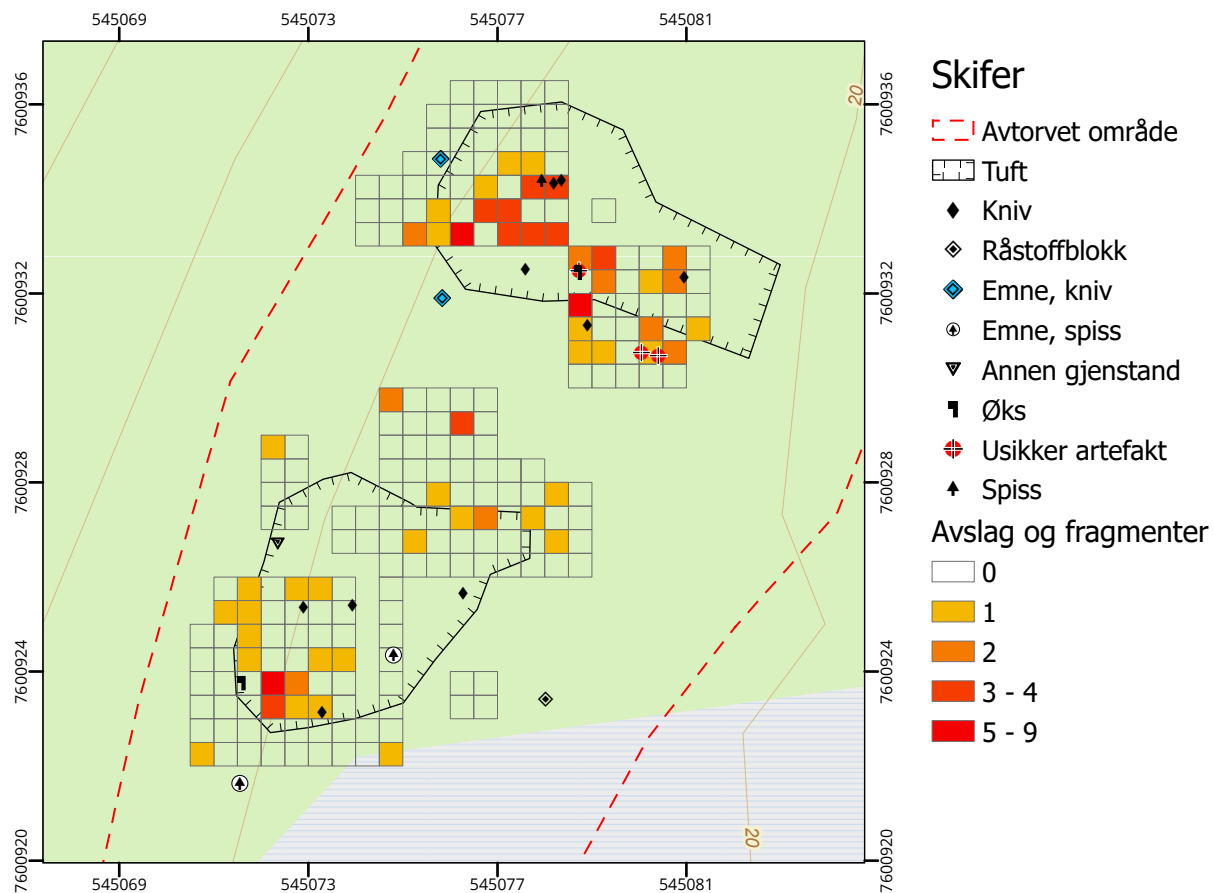
SKIFER: RÅSTOFF OG GJENSTANDER

I skifer materialet finnes det redskap og avfallsmaterialet i alle fargevariantene, det foreligger også både emner og en råstoffblokk. Dette forteller om at det har foregått noe produksjon av gjenstander på lokaliteten. Det er en liten andel av de større skiferavslagene, som man forventer å få ved utforming av emnene.

BÅTVIKMYRA

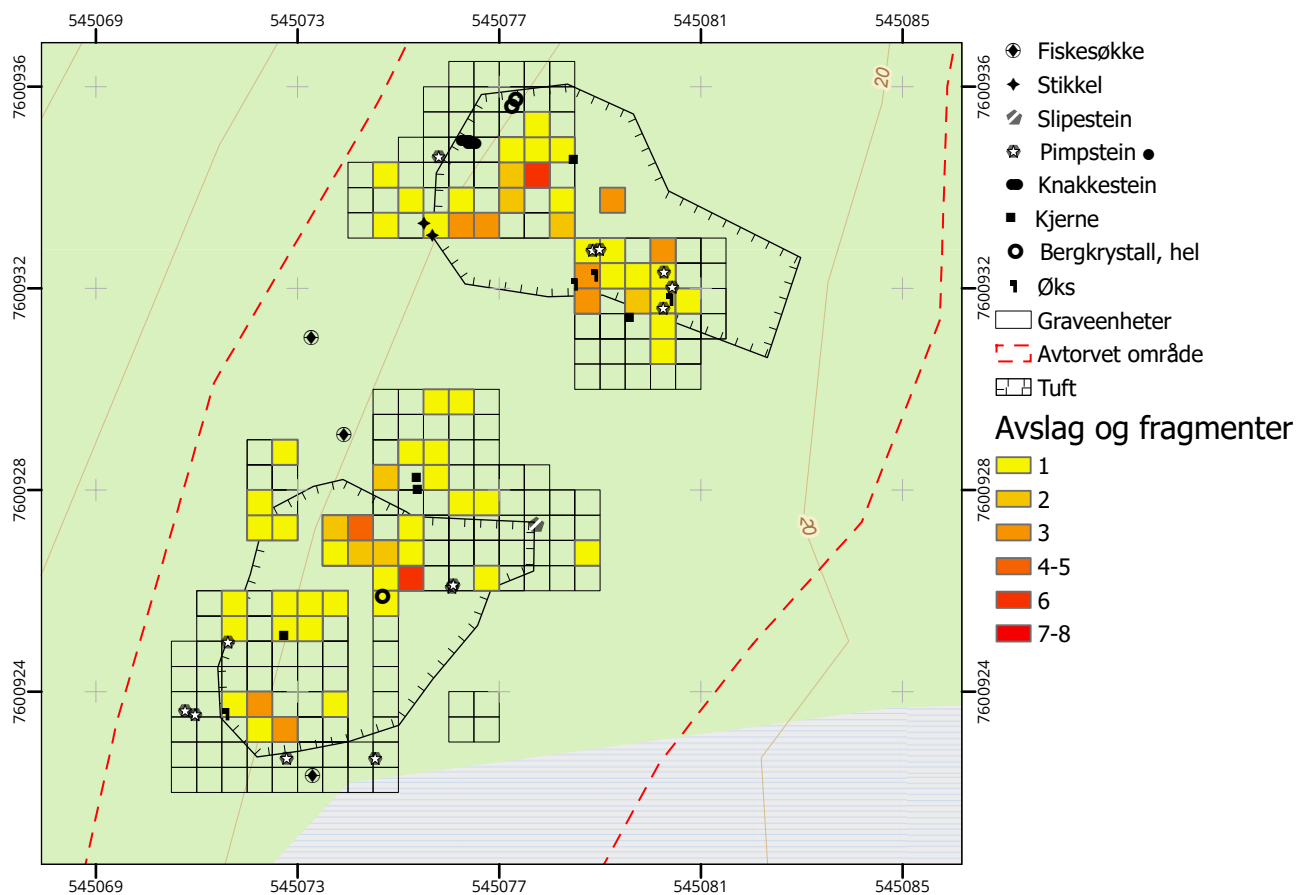

Figur 12 Spredning på ulike steinråstoff, Båtvikmyra.

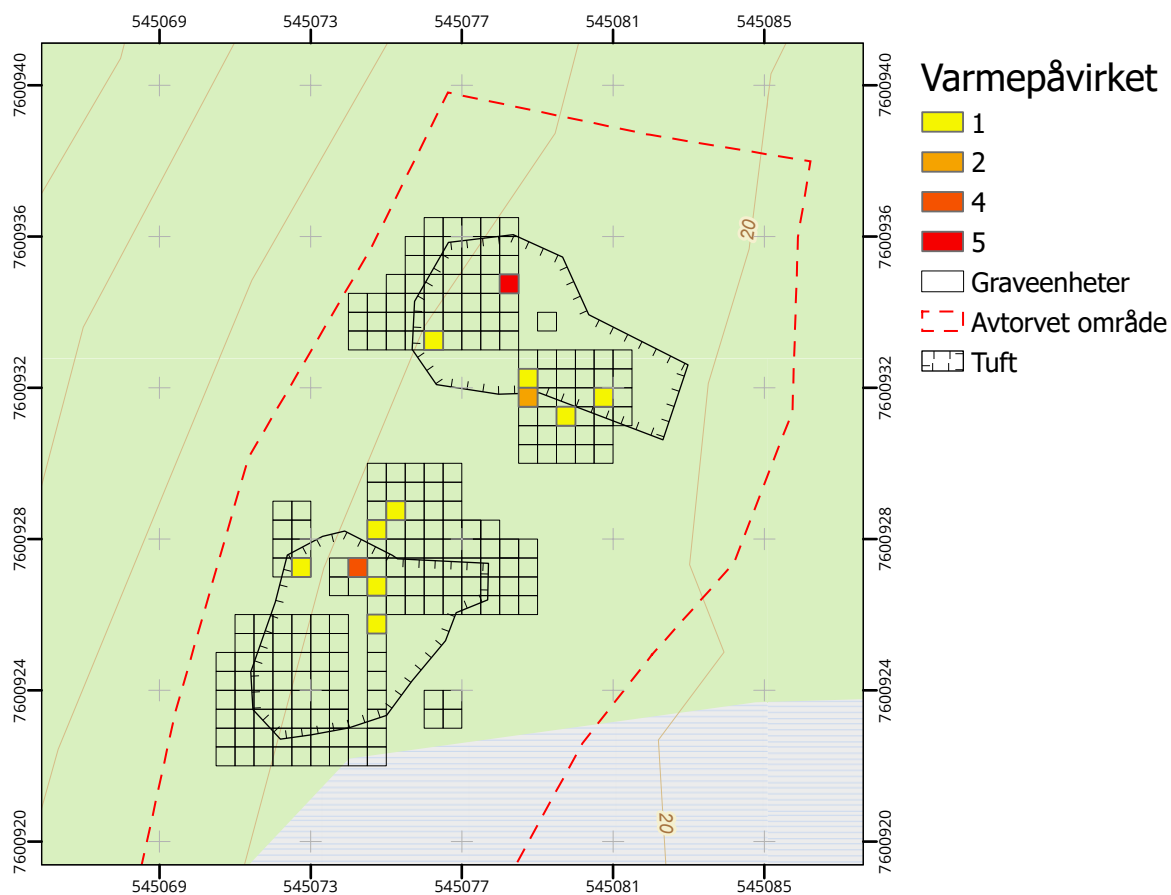

Figur 13 Skiferfunn, alle gjenstandstyper, båtvikmyra.

BÅTVIKMYRA

Figur 14 Øvrige råstoff, alle gjenstandstyper, Båtvikmyra.

Figur 15 Varmepåvirket flint, Båtvikmyra

Til gjengjeld er det en stor andel av avslag på under 2 cm. Dette kan tolkes som at de foregikk mer finarbeid og forming av ferdige emner, enn produksjon. Dette er det ikke gjort en analyse av, men det er nærliggende å se for seg at emnene ble formet ved kilden for å unngå å frakte overflødig stein. Det er en større andel av skifer i hus 1 i forhold til hus 2.

Det er lite slipte avslag eller fragmenter, dette er noe som produseres ved vedlikehold eller omarbeiding av slipte gjenstander. Det er heller ingen gjenstander som tydelig viser omarbeiding eller reparasjon. Dette kan tyde på at oppholdet ikke var av en langvarig karakter, men kanskje heller at det er snakk om en sesong- eller spesialisert boplass. Pimpsteinene og slipesteinen har trolig vært brukt til å skjerpe opp eggene på skifferredskapene, noe man vil ha behov for relativt ofte. Noen av pimpsteinene kan også se ut til å ha vært brukt til å glatte pilskaft med avrundede rette furer (Hesjedal et al., 1996, s. 172; Hesjedal et al., 2009, s. 405). Dette kan vise til at de har brukt piler på boplassen, og at mangelen på disse i materialet heller skyldes at de er skutt bort/brukt opp. Disse pilene kan ha vært både i skifer og av hardere bergarter.

De eneggede knivene som er i klart overtall i gjenstandsmaterialet fra Båtvikmyra, er vanlige gjennom hele den yngre steinalderen i Nord-Norge. Det er ikke gjort funn av hele gjenstander med klar datering. Det er derfor vanskelig med bakgrunn i funnene, å snevre inn dateringen på lokaliteten. De tre knivene som er funnet har ulik form og ulike overganger mellom rygg og håndtak. Dette tolkes som at knivene har vært tilpasset spesifikke bruksforhold.

Spissene er heller ikke til hjelp i dateringen, på grunn av fragmenteringen. Emnet kan se ut til å være bladformet, noe som på Slettnes dateres til perioden 4300–3300 f.Kr. (Hesjedal et al., 1996, s. 175). Dersom den skulle bli en liten dolk, så vil en sammenligning med samme materiale plassere den ikke senere enn 3000 f.Kr. Det første tolkningsforslaget passer godt med våre dateringer av hus 2.

Øksa og meislen er fragmenterte og forvitrede, men har en form som kan minne om rektangulære tverrøkser. Disse daterer Myklevoll til perioden 3400–1500 f.Kr. (Myklevoll, 1998, s. 99). Myklevoll knytter disse i større grad til

ytterkysten enn tidligere øksetyper (med flere eksemplarer fra Tjeldsundet), og videre til en maritim ressursutnyttelse og sesongboplasser (Myklevoll, 1998, s. 124–126). Igjen så kan dette passe godt med dateringene våre, men da helst med hus 1, som har de yngste dateringene. Det ble funnet to økser (fragmenterte), en i hvert av husene.

Den siste skifergjenstanden har vi valgt å tolke som et hengesmykke. Dette gjør vi på bakgrunn av lignende funn andre steder i landet, men også fra landsdelen. På Melkøya ble det funnet en gjenstand tolket som en tveegget skiferkniv eller bromme (Hesjedal et al., 2009, s. 395–396). Denne dateres, ut ifra konteksten, til perioden 4500–400 f.Kr. Den har lignende festningshakk i den ene enden og er flat uten rygger. På Tønsnes ble det i 2011 funnet flere gjenstander med likhetstrekk, primært da med tanke på festningshakkene og at de mangler rygger. Den første kommer fra en kontekst datert til ca. 5500 f.Kr. Denne har en flat og spissoval form med hakkene i den bredeste enden og ingen egger (Gjerde & Hole, 2013, s. 122–123). De øvrige er funnet i ulike kontekster der ingen av de er datert, men i området rundt hvor det er dateringer til perioden 6000–3000 f.Kr. (Gjerde og Hole, 2013, s. 320–331). Disse har en smalere form, er avrundet med de samme festningshakkene, og ingen annen åpenbar funksjon. Dateringene passer greit med våre dateringer av hus 2, som gjenstanden også er funnet i.

ANDRE RÅSTOFF OG GJENSTANDER

Flint er det nest mest brukte råstoffet på denne lokaliteten. En andel av flinten har rester etter cortex, og da flesteparten av disse igjen kun har litt rester, så tolkes de ikke som primæravslag. Dette igjen viser at man ikke har benyttet seg av de minste strandknollene. Det kan også bety at flinten er hentet lengre unna, og åpnet og testet på stedet før den ble fraktet videre.

Det ser ut til å ha vært i bruk to produksjonsmetoder for de harde krystallinske bergartene, Bipolar teknikk og produksjon av regelmessige avslag fra en plattform. Plattformavslaget viser ikke til en regelmessig flekkeproduksjon og teknologi, men er heller et resultat av at det er produsert avlange avslag fra en plattform, som så er rettet opp og klargjort

for flere avslag. Den bipolare teknikken kan vi se på flere ulike råstoff som kvartsitt, bergkrystall og kvarts i tillegg til flinten. Bruken av de to ulike produksjonsmetodene har bakgrunn i at man ønsket avslag til ulike redskaper med ulike krav til form. På Båtvikmyra ser det ut til at de ulike måtene å produsere avslag på er brukt om hverandre, og vi ser ingen fremtredende teknologi, sett bort i fra skiferbruken.

Den totale mengden materiale i de harde bergartene (bergkrystall, chert, kvarts, kvartsitt), er lav. Dette er råstoff som vanligvis produserer mye avfall, og det gir grunn til å tro at det ikke foregikk utstrakt redskapsproduksjon på stedet. Det er lite formelle redskaper, kun en stikkel og et stikkelavslag. I boplass-sammenheng vil man forvente mer av stikler, skrapere og skjærerredskaper i forbindelse med bearbeiding av skinn og bein m.m. Skrapere er helt fraværende i dette materialet. Dette kan bety at bare deler av aktiviteten foregikk på denne lokaliteten, og at det ikke har vært en «husholdning» her, men at dette heller er en spesialisert boplass. Rett sør for hus 2 ble det funnet en gjenstand tolket som en dregg eller et stort søkke.

Tolkninger og bosetningsspor

De to strukturene på Båtvikmyra tolkes som rester etter boliger, de har begge ildsteder og nedgravd gulv, med tydelige inngangsparti. Kull og varmepåvirket flint styrker tolkningen av ildstedene, som begge var litt utydelige i felt. Gulvene er delvis nedgravd og delvis gravd inn i terrassevollen i bakkant, slik at en voll skapes mot vest. For hus 1 sin del kan det virke som et naturlig strandhakk (eller en naturlig forsenkning, slik som gropa ved siden av) har dannet utgangspunktet da strukturen er dyp, og det er inntil 70 cm forskjell på gulv og toppen av vollen. Langs toppen av vollene lå det steiner som kan ha vært en del av, eller brukt i, konstruksjonen. Det er litt uklart om den nedre delen av veggene kan ha vært oppbyggede veggvoller, eller om konstruksjonen har vært teltlignende.

Redskapsinventaret og råstoffbruken er ganske lik i de to strukturene, og de ligger tett uten å overlape på noe vis. Dette gjorde at man gikk ut ifra at de var samtidige, men dateringene viser at det er 1000-1500 års forskjell på bruksfasene i de to husene (Hus 1 var i bruk

2932-2663 f.Kr., mens hus 2 var i bruk 4353-3958 f.Kr.). Begge bruksfasene faller innfor yngre steinalder (ca. 5000/4500-2000/1800 f.Kr.). Det er få hele redskaper fra Båtvikmyra, og ingen av de typene som er diagnostiske for de ulike delene av yngre steinalder i Nord-Norge, det er derfor vanskelig å datere funninventaret i seg selv, og vi har ikke klart å relatere deler av materialet sikkert til den ene eller den andre dateringen/huset. Det antas at det materialet som ligger i hvert hus, hører til der, selv om det trolig har vært en grad av gjenbruk av den yngste strukturen. De største forskjellene mellom de to husene er at det er mer skifer og funnene lå mer konsentrert i hus 1 enn i hus 2.

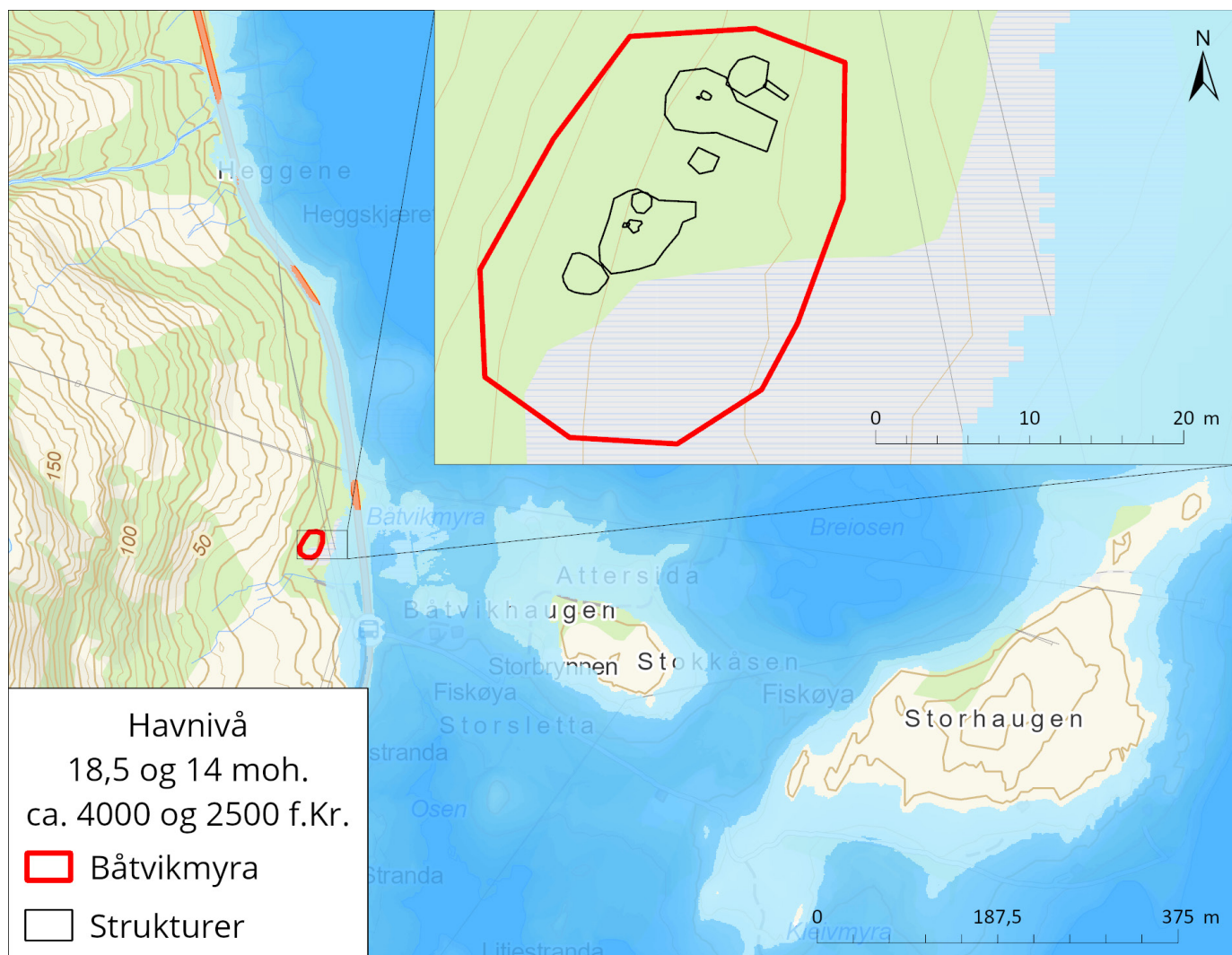
De to husene hadde ulik oppbygging, selv om de begge hadde en gulvflate som var gravd inn i bakkant i strandterrassen. Denne måten å anlegge boliger på ser ut til å være vanlig i Nord-Norge i steinalderen og er observert bla på Solli og Djupfest 1 i dette prosjektet, på Tønsnes i Tromsø kommune (Gjerde & Hole, 2013, Nergaard, 2016) og på mange ulike lokaliteter i Finnmark (for eksempel Nyelv og Gressbakken) (Olsen, 1997). Hus 1 var kraftigst nedgravd, og hadde voller på tre sider og inngangsparti på den siste. I gulvet var det kraftige kullkonsentrasjoner og et ildsted, og kombinert med nedgravningen kan dette indikere at bolig har vært i bruk om vinteren. Dateringene ligger tett og kan tyde på en intensiv bruksfase, som kanskje ikke var så lang. Det kan ha vært flere opphold, men dateringene som er tatt i en serie i profilen, viser lite variasjon mellom topp og bunn.

Inngangspartiet i hus 1 fremsto som stort og langt i forhold til størrelsen på strukturen. Steinrekkene fremsto som konstruert, uten at vi klarer å se hva deres funksjon har vært. Den ene steinrekka går på utsiden, nord for inngangspartiet og indikerer at uteområdene har hatt en funksjon. Her er det ikke gravd, slik at vi kan se om funnene forholder seg til rekkene. Kan det ha vært et uthus eller naust for en liten lett båt? Dateringer og strandlinjene tilsier at lokaliteten må ha vært nesten 50 m fra strandkanten, terrenget ned mot sjøen er slakt, men det er likevel en betydelig avstand som vokter imot en tolkning som naust (Figur 16). Eventuelt kan man ha oppholdt seg her under vinterstormen og trukket båten helt opp til huset?

Den sørlige avgrensingen av inngangsområdet derimot, er gravd ut. Avgrensingen av denne siden er utydelig og ikke steinsatt. Her er det funn både på innsiden og utsiden av det vi har satt som avgrensing, noe som tyder på at vi ikke har truffet helt. Den sørlige delen av inngangsområde kan muligens ha vært et møddingsområde, eller et utendørs arbeidsområde. Det kan ha stått en vegg mot nord (den ene steinrekka), med åpning sør- og vestover, eller inngangspartiet kan ha hatt et «rom» i den ytre og sørlige delen.

Sentralt i gulvet i hus 1 er det funnet mye skifer, men også flere av de øvrige råstoffene. Mot nord er funnene avgrenset innafor gulvet, men mot vest er det funn oppover i den skrånende veggvallen. Et par redskaper lå samlet rundt ildstedet, men ellers er de fleste redskapene i hus 1 funnet inntil den øvre avgrensingen av vollen. Et par ting lå også på utsiden av den tolkede avgrensingen. Redskapenes plassering utenfor gulvet kan tyde på at flaten har vært ryddet, noe

som igjen kan indikere at det har vært et opphold av lengre karakter, eller i flere faser. Det kan for eksempel hende at man kom tilbake til boligen flere ganger i løpet av ett eller et par år. Dette vil ikke ha gitt utslag verken i gjenstandsmaterialet eller dateringene, men kan forklare de tykke kullagene. At funnene ikke forholder seg helt til avgrensingen av strukturen kan forklares på flere måter. Dersom det var teltvegger rundt strukturene, kan disse ha vært satt opp litt ulikt for hvert opphold, eller de kan ha blitt justert underveis. Det er også mulig å tenke seg at ting ble skjøvet under teltveggen i en ryddeprosess. Det er vanskelig å si sikkert, men det kan ha vært bygget opp vegger rundt strukturene (med jord, torv og treverk), og disse vil på et tidspunkt ha kollapset. Dette kan gjøre restene i dag vanskelige å tolke. Det kan også ha vært forstyrrelser og erosjon i området både før og etter at lokaliteten ble overgrodd. Til slutt må det jo nevnes at vår tolkning kan være unøyaktig, og som med tilfelle

Figur 16 Havnivå i forhistorisk tid, lyseblått hav viser nivået ca 4000 f.Kr., det mørkere blå ca 2500 f. Kr.

ved inngangen, så treffer vi ikke helt på hvordan vi tenker det har sett ut.

Hus 2 var mindre nedgravd og avgrensingen av gulvet var mye mer uklar. Det var både et ildsted og et område med oker og kull, som antyder at det har vært noen spesialiserte arbeidsområder i strukturen. Steinene i ildstedet kunne se ut som om de var flyttet ut og inn av ildstedet, og det kan ha fungert mer som en varmeovn enn et bål. Bruken av varme på denne måten kan indikere opphold i en kald årstid, men det kan også ha en sammenheng med okerforekomsten, som vi ikke helt vet hva representerer. Funnspredningen viser et skille i materialet i strukturen, der skifer ble mest arbeidet med i den sørlige delen av huset, og de øvrige råstoffene i den nordlige delen rundt ildstedet. Ingen funn kan sikkert relateres til okerforekomsten. Også i hus 1 kan det se ut til at redskaper ligger langs avgrensingen av gulvet, særlig i den sørlige delen. I den nordlige delen fortsetter funnene utover avgrensingen vår, noe som kan bety at vi har avgrenset gulvet litt for langt sør, en utvidelse av denne vil gjøre at det meste av funn er i gulvet. Avgrensingen av gulvet i dette området er gjort med bakgrunn en del større steiner, og flere av disse kan ha rast inn over strukturen i ettertid. Den sørlige delen av gulvet fremstår altså som ryddet og preget av skifer, mens den nordlige er mer funnrik på andre råstoff og vitner om aktivitet rundt ildstedet. Dette indikerer at det har vært ulik bruk av områdene inne i boligen, og at det har foregått noen form for spesialisert aktivitet.

Ved hus 2 ble det spekulert på om id 21172 kunne være båtøppteikk. Dette har vi verken klart å bekrefte eller avkrefte i materialet, men det er funnet noe vi har tolket som en dregg eller stort søkke i området. Denne strukturen lå sør for hus 2, og lavere enn selve huset og havnivåkartet (Figur 16) indikerer at dette ikke har vært særlig langt fra stranden, i tillegg er det slakt terreng. Kanskje har id 21172 vært et båtøppteikk, benyttet samtidig med bruken av hus 2. Det er flere funn på lokaliteten som peker mot en ressursutnyttelse av havet, ikke minst skifer materialet. Det er også funnet, tre vanlige fisesøkker og rektangulære tverrøsker som er knyttet til ytterkysten og utnyttelsen av marine ressurser. Funn gjennomgangen indikerer at det ikke har vært en fullverdig husholdning på

lokaliteten, kanskje i hus 1 i noe større grad enn hus 2, men det er sannsynlig at dette var en mer spesialisert boplass, og at den var det over lang tid. Det er ikke usannsynlig at de som har oppholdt seg i hus 1 har benyttet seg av den eldre flaten i hus 2, under sitt opphold, men dette er ikke synlig i materialet. Menneskene som brukte Bårvikmyra som et stopp i sitt bosettingsmønster ser ut til å tilhøre samme tradisjon, selv om det er et stort spenn i tid imellom de to husene. Det kan virke som om oppfatningen av at Bårvikmyra var et egnet sted for spesifikke aktiviteter besto gjennom lang tid.

Lokalitetens plassering i landskapet kan ha hatt en viktig rolle. I yngre steinalder vil Bårvikmyra ha vært en liten vik, rett innfor Fiskøya, som da var to små øyer. På den største av disse er det registrert to lokaliteter med tufter id 145584 og id 223668. Den førstnevnte består av tre tufter på ca. 20 moh. (askeladden id 145584). Dette tilsvarer høyden over havet på tuftene på Bårvikmyra, og dersom lokaliteten var strandnær, så kan den være samtidig med hus 2, funn av skifer i prøvestikk kan støtte dette. Lokaliteten ligger på yttersiden av øya, på et lite nes vendt ut mot sundet. Litt høyere opp på samme øy, men vendt inn mot land og mer i le for den lille knausen på øya, ligger den andre lokaliteten, også denne med tre tufter, men på 25 moh. Den antas å være eldre enn begge, og det er ingen funn eller dateringer fra tuftene.

Lokalitetens beliggenhet ser ut til å være gunstig med tanke på å utnytte marine ressurser, og området er godt beskyttet mot vær og vind av fjellene rundt, Fiskøya mot øst vil ha fungert som en barriere mot sundet. Dersom det er en sammenheng med boplassen ytterst på Fiskøya, kan det ha vært tilfeller der man søkte le på Bårvikmyra under vinterstormene?